

DOLNOŚLĄSKA KOALICJA NA RZECZ PROFILAKTYKI ONKOLOGICZNEJ

Choroby nowotworowe stanowią współcześnie narastający problem zdrowotny, społeczny oraz ekonomiczny. To jeden z najpoważniejszych problemów zdrowia publicznego. Dotyczy to również mieszkańców Dolnego Śląska – nasze województwo jest jednym z regionów w kraju o najwyższym udziale choroby nowotworowej w ogólnej liczbie zgonów. Jednocześnie, wskaźniki zgłaszalności dorosłych mieszkańców na onkologiczne badania profilaktyczne, w tym przesiewowe, są bardzo niskie.

Sytuacja ta wymaga podjęcia natychmiastowych, skoordynowanych i międzysektorowych działań na rzecz zwiększenia uczestnictwa Dolnoślązaków w onkologicznych badaniach profilaktycznych, a w konsekwencji – obniżenia wskaźników zachorowalności i śmiertelności na nowotwory w naszym województwie.

W związku z powyższym, powołano do życia Dolnośląską Koalicję na Rzecz Profilaktyki Onkologicznej, która w początkowym etapie będzie funkcjonować oraz rozwijać się w ramach realizowanej w 2025 r. kampanii na rzecz zwiększenia uczestnictwa mieszkańców Dolnego Śląska w onkologicznych badaniach profilaktycznych: **ZDROWE WPLYWY. Kampania edukacyjna o profilaktyce onkologicznej**

Kampania realizowana jest przez **Fundację Kreatywnie dla Zdrowia** we współpracy oraz na zlecenie **Wydziału Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego**.

Koalicja ma charakter międzysektorowy oraz zrzesza ekspertów Dolnego Śląska zajmujących się zdrowiem publicznym, medycyną i promocją zdrowia, przedstawicieli samorządów terytorialnych, instytucji medycznych, naukowych, organizacji pozarządowych, a także firm prywatnych.

STRUKTURA DOLNOŚLĄSKIEJ KOALICJI NA RZECZ PROFILAKTYKI ONKOLOGICZNEJ ORAZ FUNKCJE JEJ CZŁONKÓW

1. Koordynatorzy Koalicji:

Wydział Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego,

z siedzibą we Wrocławiu, ul. Walońska 3-5, 50-413

reprezentowany przez:

Magdalenę Olaczek – Dyrektora Wydziału

Joannę Misztal-Dadacz – Wicedyrektora Wydziału

Fundacja Kreatywnie dla Zdrowia,

z siedzibą we Wrocławiu, ul. Górnicza 61/8, 54-136

reprezentowana przez:

dr hab. n. społ. Małgorzatę Synowiec-Piłat – Prezes Zarządu

dr n. med. Michała Jędrzejka – Wiceprezesa Zarządu

Funkcje:

koordynacja merytoryczna i organizacyjna prac Koalicji:

- wyznaczenie zasad funkcjonowania, misji oraz kluczowych celów Koalicji;
- zapraszanie wybranych Podmiotów do udziału w Koalicji w roli Koalicjantów oraz Partnerów Wspierających;
- działania na rzecz rozwoju Koalicji;
- dbałość o wysoką jakość działań Koalicji;

2. **Koalicjanci** – merytoryczny trzon Koalicji, przedstawiciele wiodących instytucji publicznych, działających na terenie Dolnego Śląska i specjalizujących się w problematyce zdrowia

Funkcje:

- aktywne działania na rzecz realizacji misji i celów Koalicji;
- aktywne działania na rzecz rozwoju Koalicji;
- wsparcie merytoryczne podejmowanych przez Koalicję działań prozdrowotnych;
- zgłaszanie propozycji działań, form ich realizacji oraz wniosków do bieżącej działalności Koalicji;

3. **Partnerzy Wspierający** – przedstawiciele instytucji publicznych i organizacji pozarządowych oraz firm komercyjnych działających na terenie Dolnego Śląska i specjalizujących się w problematyce zdrowia.

Funkcje:

- aktywne działania na rzecz realizacji misji i celów wyznaczonych przez Koalicjantów;
- wsparcie organizacyjne podejmowanych przez Koalicję działań prozdrowotnych;
- doradztwo w kwestiach merytorycznych dotyczących działań Koalicji;
- zgłaszanie propozycji działań, form ich realizacji oraz wniosków do bieżącej działalności Koalicji.

MISJA I CELE STRATEGICZNE KOALICJI:

MISJA: Misją Koalicji jest realizacja działań na rzecz poprawy zdrowia i jakości życia mieszkańców Dolnego Śląska poprzez promocję profilaktyki onkologicznej, edukację zdrowotną, zapobieganie nierównościami w zdrowiu, integrację lokalnych środowisk oraz wspieranie wczesnego wykrywania i zapobiegania chorobom nowotworowym.

Cele strategiczne:

1. Edukacja i zwiększanie świadomości

- promowanie onkologicznych badań profilaktycznych i zdrowego stylu życia,
- podniesienie poziomu wiedzy na temat onkologicznych badań profilaktycznych;
- podniesienie poziomu wiedzy na temat czynników ryzyka nowotworów oraz podstawowych objawów mogących świadczyć o wystąpieniu choroby nowotworowej,
- podniesienie poziomu wiedzy na temat metod leczenia i rehabilitacji w przypadku chorób nowotworowych,
- kształtowanie składających się na styl życia postaw, przekonań oraz zachowań prozdrowotnych związanych z chorobami nowotworowymi;
- zmniejszenie poziomu lęku przed chorobami nowotworowymi oraz przekonań fatalistycznych dotyczących nowotworów;
- przeciwdziałanie tabuizacji chorób nowotworowych oraz stygmatyzacji osób chorujących na nowotwory.
- organizowanie szkoleń, konferencji, warsztatów i kampanii społecznych.

2. Działania profilaktyczne w społecznościach lokalnych

- inicjowanie i wspieranie programów badań przesiewowych,
- prowadzenie akcji plenerowych (np. „białe soboty”),
- współpraca z placówkami ochrony zdrowia w zakresie wczesnej diagnostyki.

3. Integracja i współpraca

- tworzenie sieci współpracy pomiędzy samorządami, organizacjami pozarządowymi, uczelniami i szkołami, instytucjami kultury i przedsiębiorcami,
- podejmowanie wspólnych działań na poziomie regionalnym,
- wymiana wiedzy i dobrych praktyk w zakresie profilaktyki onkologicznej.

4. Równość w dostępie do profilaktyki onkologicznej

- minimalizowanie oraz przeciwdziałanie nierównościom w zdrowiu w dostępie do onkologicznych badań profilaktycznych ze względu na sytuację ekonomiczną, poziom wykształcenia (w tym kompetencje zdrowotne), płeć i miejsce zamieszkania;
- zwiększenie dostępu do profilaktyki onkologicznej i opieki zdrowotnej dla grup społecznych, doświadczających negatywnych skutków nierówności i marginalizacji w zdrowiu (ubogich, niżej wykształconych, mieszkańców mniejszych miejscowości i obszarów wiejskich);
- promowanie bezpłatnych programów badań profilaktycznych finansowanych ze środków publicznych.

5. Promocja zdrowego stylu życia

- tworzenie i realizacja kampanii związanych z aktywnością fizyczną, zdrową dietą, walką z uzależnieniami (tytoń, alkohol) etc.
- podejmowanie inicjatyw sportowych i rekreacyjnych jako elementu profilaktyki,
- podejmowanie działań z udziałem lokalnych autorytetów i przedstawicieli mediów.

PROCEDURA TWORZENIA I ROZWOJU DOLNOŚLĄSKIEJ KOALICJI NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA CHOROZOM NOWOTWOROWYM

Przedstawiciele instytucji publicznych (samorządowych, medycznych, naukowych), organizacji pozarządowych oraz firm prywatnych, działających na terenie Dolnego Śląska, przystępują dobrowolnie do programu na podstawie **podpisania deklaracji współtworzenia Dolnośląskiej Koalicji na Rzecz Profilaktyki Onkologicznej – w roli Koalicjantów lub Partnerów Koalicji.**

Procedura:

- A. Zaproszenie przez Koordynatorów do przystąpienia do Dolnośląskiej Koalicji na Rzecz Przeciwdziałania Chorobom Nowotworowym.
- B. Przystąpienie do Koalicji poprzez wypełnienie kwestionariusza on-line dostępnego na stronie www.zdroweplywy.pl (osobny dla Koalicjantów i Partnerów Wspierających).
- C. Spotkania z przedstawicielami podmiotów zainteresowanych współpracą, mające na celu określenie zakresu i charakteru wspólnie podejmowanych działań.
- D. Zamieszczenie na stronie internetowej projektu informacji o udziale podmiotu w Koalicji (podlinkowane logo Koalicjantów/Partnerów Wspierających z opisem podejmowanej działalności oraz danymi kontaktowymi; mapa z zaznaczonymi miejscami działalności Koalicjantów).
- E. Otrzymanie przez Koalicjantów i Partnerów wspierających certyfikatu potwierdzającego udział w Koalicji.
- F. Cykliczne spotkania Koalicjantów/Partnerów Wspierających w formie paneli dyskusyjnych uzupełnionych wykładami na temat uwarunkowań i konsekwencji chorób nowotworowych, mające na celu wypracowanie długofalowej strategii działania na rzecz społeczności lokalnej, w oparciu o współpracę międzysektorową.

Koalicjanci i Partnerzy Wspierający otrzymują certyfikat potwierdzający udział w Koalicji i zobowiązują się do aktywnego współdziałania na rzecz przeciwdziałania chorobom nowotworowym w społeczności Dolnego Śląska.

Informacja o udziale w Koalicji będzie również dostępna na stronie internetowej projektu (podlinkowane logo podmiotów/Koalicjantów z opisem podejmowanej działalności oraz danymi kontaktowymi; mapa z zaznaczonymi miejscami działalności Koalicjantów).

PLANOWANY ZAKRES DZIAŁAŃ

1. Spotkania robocze Koalicjantów w trybie online, mające na celu wypracowanie krótkoterminowej i długoterminowej strategii działania.
2. Upowszechnianie przez Koalicjantów i Partnerów Wspierających informacji o onkologicznych badaniach profilaktycznych, w tym przesiewowych na Dolnym Śląsku, a także o podejmowanych przez koalicję inicjatywach.
3. Wypracowanie i realizowanie działań na rzecz zwiększenia zgłaszalności mieszkańców Dolnego Śląska na onkologiczne badania profilaktyczne, w tym przesiewowe.
4. Wypracowanie i realizowanie interwencji prozdrowotnych na rzecz promocji zdrowia i profilaktyki onkologicznej, w tym edukacji zdrowotnej
5. Wspieranie i promowanie realizowanej w 2025 r. kampanii na rzecz zwiększenia uczestnictwa mieszkańców Dolnego Śląska w onkologicznych badaniach profilaktycznych: #ZDROWEWPŁYWY. Kampania edukacyjna o profilaktyce onkologicznej

MOŻLIWOŚCI ROZWOJU KOALICJI

1. **Kontynuacja spotkań online** Koalicjantów oraz Partnerów Wspierających w celu podniesienia jakości i zakresu realizowanych wspólnie działań na rzecz upowszechnienia onkologicznych badań profilaktycznych w społeczności Dolnego Śląska.
2. **Seminarium naukowo-szkoleniowe w formie panelu dyskusyjnego** (okrągłego stołu) w trybie stacjonarnym (planowany termin: wrzesień 2026):

VII. Seminarium Naukowo-szkoleniowe „Promocja zdrowia w działaniu” poświęcone uczestnictwu mieszkańców Dolnego Śląska w onkologicznych badaniach profilaktycznych (wykłady w oparciu o badania naukowe z I edycji kampanii oraz panel dyskusyjny Koalicjantów).

Przewidywany program seminarium:

- Wykład dotyczący znaczenia onkologicznych badań profilaktycznych.
 - Wykład podsumowujący 1. etap realizacji kampanii na rzecz zwiększenia uczestnictwa mieszkańców Dolnego Śląska w onkologicznych badaniach profilaktycznych (VIII-XII 2025 r.), realizowanej przez Fundację Kreatywnie dla Zdrowia we współpracy oraz na zlecenie Wydziału Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.
 - Panel dyskusyjny przedstawicieli **Dolnośląskiej Koalicji na Rzecz Profilaktyki Onkologicznej, powołanej w ramach wyżej wymienionej kampanii, mający na celu podsumowanie dotychczasowych działań oraz wypracowanie strategii działania na rzecz profilaktyki onkologicznej na najbliższe lata.**
3. W dalszej perspektywie, przy założeniu istnienia Koalicji w kolejnych latach, wypracowany zostanie w oparciu o wyniki badań empirycznych oraz dotychczasowe doświadczenie przedstawicieli Koalicji, **dokument zawierający standardy** dotyczące działań na rzecz zwiększenia uczestnictwa w onkologicznych badaniach profilaktycznych. Dokument zawierał będzie również **rekomendacje dla dolnośląskich instytucji i organizacji** działających na rzecz przeciwdziałania chorobom nowotworowym.

Zadanie publiczne finansowane ze środków budżetu Samorządu Województwa Dolnośląskiego